

Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta Muitas un uzņēmēju konsultatīvās
padomes sanāksmes

PROTOKOLS

Sanāksme notiek 2022.gada 3.novembrī pulksten 10.00
Rīgā, attālinātā veidā

Sanāksmi vada:

Raimonds Zukuls

Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora vietnieks
muitas jomā, Muitas pārvaldes direktors

Sanāksmē piedalās:

Jolanta Krastiņa

Finanšu ministrijas Netiešo nodokļu departamenta
direktora vietniece, Muitas un akcīzes nodokļa nodaļas
vadītāja

Irita Tomiņa

Finanšu ministrijas Netiešo nodokļu departamenta Muitas
un akcīzes nodokļa nodaļas vecākā referente

Egils Krātiņš

Latvijas Loģistikas asociācijas valdes loceklis

Uģis Ūdris

Valsts A/S „Latvijas dzelzceļš” Finanšu direkcijas
Principāla pakalpojumu nodrošināšanas daļas vadītājs

Aivars Gulbis

Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas un
vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un
muitas institūta Muitas un nodokļu katedras docents

Ēriks Gutbergs

Latvijas Nacionālā kravas ekspeditoru un loģistikas
asociācija, padomes loceklis

Iveta Šice-Trēde

Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora vietniece,
Robežkontroles departamenta direktore

Viktorija Upeniece

Latvijas stividorkompāniju asociācija

Artis Reinbergs

Latvijas stividorkompāniju asociācija

Kristīne Prusaka-Brinkmane

Nodokļu un muitas policijas pārvaldes direktora vietniece

Sandra Kārklīņa-Ādmine

Muitas pārvaldes direktora vietniece

Ingrīda Gulbe-Otaņķe

Muitas pārvaldes direktora vietniece

Sanita Dzene

Muitas pārvaldes direktora vietniece

Marika Rubene

Muitas pārvaldes Juridiskās daļas vadītāja

Violetta Kučeruka

Muitas pārvaldes Muitas datu uzskaites un analīzes daļa
vadītāja

Atis Pīlāts

Muitas pārvaldes Riska vadības daļas vadītājs

Irēna Knoka

Muitas pārvaldes Muitošanas metodikas daļas vadītāja

Olga Vikaine

Muitas pārvaldes E-muitas daļas vadītāja

Māra Mizga

MP E-muitas daļas E-muitas sistēmu uzturēšanas un
pilnveidošanas nodaļas vadītāja

Protokolē:

Sindiņa Bērziņa

Muitas pārvaldes Muitas sadarbības un attīstības daļas
Plānošanas un koordinācijas nodaļas vecākā muitas
eksperte

Darba kārtības jautājumi:

1. Informācija par muitas statistikas pamatrādītājiem;
2. Aktualitātes sankciju piemērošanas jautājumos muitas jomā;
3. EMDAS2 izstrādes virzība atbilstoši Savienības Muitas kodeksa (SMK) prasībām;
4. IKS 2 (Importa kontroles sistēma 2) ieviešana dzelzceļa transportam;
5. Centralizētās muietošanas praktiskai realizācijai atbilstošas ES līmeņa Importa sistēmas ieviešana 2023.gadā;
6. Citi jautājumi.

R. Zukuls atklāj sanāksmi un iepazīstina klātesošos ar darba kārtību.

1. Informācija par muitas statistikas pamatrādītājiem.

V. Kučeruka sniedz prezentāciju “Muitas statistikas pamatrādītāji”. Muitas nodoklis, eksports, imports un tranzīts 2022. gada 9 mēnešos” (1.pielikums). Šī gada 9 mēnešos iekasētais muitas nodoklis ir 66,947 milj. eiro. Salīdzinājumā ar pērnā gada apskatāmo periodu, muitas nodokļa ieņēmumi ir pieauguši par 42%. 2022.gada janvāra - septembra muitas nodokļa plāna izpilde sastāda 145%. 2022.gada plāns ir izpildīts par 108,1%. Faktori, kas ietekmēja muitas nodokļa pieaugumu salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu:

- par 8,4% pieaudzis kopējais preču imports no ārpus Savienības valstīm pēc statistiskās vērtības;
- par 90,3% pieauguši muitas nodokļa antidempinga maksājumi;
- par 49,5% pieaugusi importēto preču vidējā cena,.

Eksports uz ārpus Savienības valstīm 9 mēnešos salīdzinot ar 2021. gada janvāri – septembri: eksportēto preču statistiskā vērtība ir pieaugusi par 20%, eksportēto preču svars neto ir samazinājies par 15%, vidējā cena pieaugusi par 41%. Pēc CSP datiem Latvijas eksports ir pieaudzis par 24 %, bet no tā 22% preču ir izvestas uz ārpus Savienības valstīm, savukārt 2021.g attiecīgajā periodā 25%.

Imports no ārpus Savienības valstīm 9 mēnešos salīdzinot ar 2021. gada janvāri – septembri: importēto preču statistiskā vērtība ir pieaugusi par 8,4%, importēto preču svars neto samazinājies par 27,5%, vidējā cena ir pieaugusi par 49%. Pēc CSP datiem Latvijas imports ir pieaudzis par 36 %, bet no tā 22% preču ir ievesti no ārpus Savienības valstīm, savukārt 2021.g attiecīgajā periodā 27%.

2022.gada 3. ceturksnī importēto preču vērtība ir ievērojami samazinājusies - salīdzinājumā ar 2022.gada 2.ceturksni par 10,7% un salīdzinājumā ar 2021.gada 3.ceturksni par 23,4%. Samazinājums ir saistīts ar Krievijas un Ukrainas kara konfliktu un ieviestajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju. 2022.gada 3. ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, imports no Krievijas ir samazinājies par 30%, bet no Baltkrievijas par 49%.

Latvijā formētais tranzīts 2022. gada 9 mēnešos ir pieaudzis par 3% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, kas saistīts ar preču pārvadājumiem ar dzelzceļa transportu (pieaugums par 4%). 2022.gadā 86% Latvijā formētajās tranzīta deklarācijās ir

norādīts dzelzceļa transports. Vērojamas izmaiņas preču piegādes ķēdēs nosūtītājvalstu griezumā 3. ceturksnī - tranzīta apjoms no Kazahstānas ir divkārtšojies, no Uzbekistānas pat trīskārtšojies.

Papildus informē, ka ar Latvijas muitas darbības rezultātiem var iepazīties:

- Valsts ieņēmumu dienesta mājas lapas sadaļā, Muitas darbības rezultāti: <https://www.vid.gov.lv/lv/statistika/muitas-darbibas-rezultati>;
- Latvijas Atvērto datu portāla, sadaļā Valsts ieņēmumu dienests: <https://data.gov.lv/dati/lv/group/de95a360-c812-41f0-8c52-d3f8941de5e9?organization=valsts-ienemumu-dienests>.

Uz A.Gulbja jautājumu, vai dati ir ņemti uz šobrīd esošajām preču un transporta cenām, atbild apstiprinoši.

2. Aktualitātes sankciju piemērošanas jautājumos muitas jomā.

A. Pilāts sniedz prezentāciju “Sankcijas – aktualitātes” (2.pielikums). Prezentācijas trešajā slaidā ilustratīvi redzams, kādās jomās (transports, izejvielas, personas, enerģija, mediji, aizsardzība, u.c.) sankcijas noteiktas attiecībā uz Krieviju. Daļa no tām attiecas uz muitas iestāžu un muitas klientu darbu. Latvijas muiša saistībā ar sankcijām kontroles pasākumus īsteno saskaņā ar kompetenci, potenciālo draudu līmeni un noteiktajām prioritātēm. Pēdējā 8. sankciju pakotne, kas stājās spēkā no 07.10.2022., papildināta ar virkni precēm. Daļai no precēm noteikts pārejas periods līdz 2023. gada 8. janvārim, lai izpildītu iepriekš noslēgtos līgumus. Attiecībā uz importu, pakotnē iekļautas virkne sadzīves preču, konkrēti dzelzs un tērauda izstrādājumi, ieroči, akmeņogles, kūdra. Saraksts papildināts ar Ukrainas anektētajiem reģioniem. Veiktie muitas kontroles pasākumi no šī gada marta:

- 95 000 dokumentu kontroles;
- 3 000 fiziskās kontroles;
- 2 000 gadījumos liegts pārvietot preces pāri robežai/procedūra noraidīta;
- Akcīzes preču pārvietošana – 300 kontroles (pārkāpumi lielākoties saistībā ar fizisko personu degvielas ieviešanas mēģinājumiem no Baltkrievijas);
- Skaidra nauda – 110 kontroles.

Saistībā ar sankciju pārkāpumiem uzsākti 87 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 84.panta.

K. Prusaka-Brinkmane komentē, ka Krimināllikuma 84.pantam šobrīd tiek pievērsta liela uzmanība. Informē, ka 2 no 87 uzsāktajiem kriminālprocesiem nodoti prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai. Sodi ir bargi – brīvības atņemšana uz laiku līdz 4 gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana. Papildus tiek pieņemti lēmumi krimināllikuma paredzētajā kārtībā piemērot juridiskai personai piespiedu ietekmēšanas līdzekļus – likvidāciju, tiesību ierobežošanu, mantas konfiskāciju, naudas piedziņu.

A. Pilāts turpina par visbiežāk konstatētajām pārkāpumu tendencēm. Konstatēts, ka komersanti mēģina ievest ES sankcionētās preces, izmantojot neatbilstošus Kombinētās nomenklatūras preču kodus. Konstatēti gadījumi, kad mēģināja izvest uz Krieviju preces ar samazinātu preču vērtību, lai tās netiktu pakļautas luksusa preču sankcijām. Tiek norādīta nepatiesa preču saņēmējvalsts/izcelsmes valsts, piemēram, preces pēc Latvijas muitai iesniegtajiem dokumentiem ir paredzētas Kazahstānai, bet faktiski prece tiek vesta uz Krieviju.

Min vairākus sankciju apiešanas mēģinājumu piemērus: kokmateriālus, deklarējot tos kā jau gatavās saliekamās būvkonstrukcijas, granulas no lina spalgiem, briketes deklarē ar citu sastāvu, taču patiesībā tās ir kokskaidu briketes, kas pakļaujas sankcijām.

Galvenais informācija avots sankcijām pakļautām precēm ir Integrētā tarifa vadības sistēmas (ITVS) mājas lapa. Papildavoti sankciju jomā:

- Konkrētie normatīvie akti/Regulas un to izmaiņas;
- Ārlietu ministrijas mājas lapā sadaļā “Sankcijas”
<https://www.mfa.gov.lv/lv/sankcijas>;
- VID tīmekļvietnē sadaļā “Muita – Noteikumi - Ierobežojumi un aizliegumi preču pārvietošanai”.

E. Krātiņš jautā, kā kravu pārvadātājiem nodrošināties pret gadījumiem, kad pēc dokumentiem preces ir paredzētas, piemēram, Kazahstānai, bet faktiski prece ir paredzēta Krievijai.

R. Zukuls komentē, ka pastāv riski, ka preces nonāks Krievijā. Ir konstatēti gadījumi, kad komersanti izmanto dubultos dokumentu komplektus, vienu iesniedzot Latvijā, bet citu Krievijā. Iesaka rūpīgāk izvērtēt sadarbības partnerus. Muita no savas puses apņemas nosūtīt vēstules vairākām valstīm, lai pārliecinātos, vai preces ir sasniegušas galamērķi un, atkarībā no atbildēm, tālāk vērtēs.

K. Prusaka-Brinkmane piebilst, ka sadarbība fizisko lūgumu izpildē ar Kazahstānu, Kirgizstānu un Armēniju ir ļoti laba. Ir daudz gadījumu, kad līgumā kā gala piegādes valsts norādīta Kazahstāna vai Armēnija, bet, kad tiesībaizsardzības iestādes izjautā uzņēmējus, atklājas, ka līgumi ar Latviju nav noslēgti.

E. Krātiņš saistībā ar sankciju 8. paketes B sadaļu jautā par muitas pieeju, ja prece tiks ievesta pa dzelzceļu 2023.gada 8.janvārī pulksten 24.00, kad iestājas sankciju aizliegums, vai tiks ņemts vērā, kad ir uzsākta tranzīta procedūra, vai laiks, kad iebraukts teritorijā.

M. Rubene atbild, ka pēc līdzšinējās pieredzes, tiek ņemts vērā laiks, kad iebraukts teritorijā.

Ē. Gutbergs jautā, vai Muitas pārvaldei ir izstrādāta procedūra, kādas darbības drīkst veikt ar sankcionētām precēm, kas ir ievestas Eiropas Savienības teritorijā.

R. Zukuls komentē, ka nereti sankcijas skar godprātīgus komersantus. Jautājums joprojām tiek risināts Eiropas Komisijā. Muitas pārvalde piedāvā vairākus variantus - precī pārvietot uz jebkuru citu Eiropas Savienības muitas nolikta, izlaist brīvā apgrozījumā, iesaldējot finanšu līdzekļus, vai iznīcināt.

M. Rubene komentē, ka ir jānodala divi gadījumi – 1) sankcionētai personai piederoša prece, 2) sankcionēta prece. Kas attiecas uz sankcionētām personām, risinājumi vēl nav. Jāatceras pamatprincipu, ka sankcionētai personai nedrīkst darīt pieejamus finanšu līdzekļus.

3. EMDAS2 izstrādes virzība atbilstoši SMK prasībām.

O. Vikaine sniedz prezentāciju “EMDAS2 izstrādes virzība atbilstoši SMK prasībām” (3.pielikums). Sākumā ieskicē līdzšinējo attīstības procesu un to ietekmējošos faktorus, lai labāk izprastu situāciju, kurā esam šobrīd. Atgādina, ka tagadējā EMDAS sistēma tiek būvēta gandrīz 10 gadus uz 2009. gadā izstrādātās Eksporta kontroles sistēmas. Katru gadu EMDAS pievienotas jaunas apakšsistēmas, un laika periodā no 2018. līdz 2020. gadam izstrādātas vairākas jaunas funkcionalitātes, kas saistītas ar automatizācijas procesiem. 2018. gadā Importa deklarēšanas sistēma tika pirmo reizi pielāgota tajā brīdī aktuālajām SMK prasībām. 2018. gada beigās sākās problēmas ar EMDAS veiktspēju. 2019. gadā tika veikts neatkarīgo auditoru audīts, tika saņemts atzinums, ka EMDAS turpmāk attīstīt nav rekomendēts. 2020. gadā arī valstiskā līmenī pieņemts uzstādījums, ka valsts iestādēm, lai

veiktu kardinālas izmaiņas, sistēmas jāizstrādā no nulles, t.i. jaunajā arhitektūrā. Paralēli 2020. gadā EK apstiprina kardinālas izmaiņas SMK prasībās attiecībā uz visiem deklarāciju veidiem, kas būtiski ietekmē visas muitas sistēmas, t.sk. Importa deklarēšanas sistēmu. Kā rezultātā 2020. gada beigās ir izveidojusies situācija, ka 2,5 gados pilnībā no nulles jāizstrādā 3 jaunas sistēmas, lai samainītu esošās importa, eksporta un tranzīta EMDAS apakšsistēmas. Kad 2020.gadā tika iesniegts finansējuma pieprasījums, nebija zināms, ka visas sistēmas būs jāizstrādā no nulles. Paralēli nāca klāt jaunas prasības eKomerccijas jomā, kas prasīja būtiskus ieguldījumus. Šī gada sākumā ir noslēgts jauns līgums par EMDAS izstrādi, kura cena, salīdzinot ar iepriekšējo līgumu, ir par 40% augstāka. Visus šos faktorus nebija iespējams prognozēt iepriekš un tā rezultātā šobrīd risinājums varētu būt vai nu atkāpšanās no SMK noteiktajiem termiņiem vai sistēmu ieviešana termiņā, bet ar ierobežotu funkcionalitāti.

Saņemot finansējumu 2020. gada beigās tika uzsākta E-muitas projekta 2.kārta, kurā paredzēts izstrādāt pilnīgi jaunas sistēmas, izņemot pagaidu uzglabāšanu, kur esošā sistēma pielāgota SMK prasībām, lai ieviestu visas SMK prasības. Paralēli, kā jau minēts, 2020.-2021.gadam bija jārealizē projekts eKomerccijas jomā, kā rezultātā tika izstrādātas un ieviestas 3 jaunas muitas sistēmas attiecībā uz pasta sūtījumiem – Pagaidu uzglabāšanas sistēma, kas attiecas tikai uz pasta sūtījumiem, Importa muitas deklarēšanas sistēma pasta operatoriem un Importa muitas deklarēšanas sistēma fiziskām personām. Ņemot vērā SMK prasības drošības un drošuma jomā 2020. gadā ieviesta vēl viena jauna sistēma jaunajā arhitektūrā – Importa kontroles sistēma 2 1.laidiens, lai nodrošinātu pasta sūtījumu riska analīzi.

Ņemot vērā SMK termiņus, 2023. gadā jāievieš 4 jaunas sistēmas:

- IKS2 2.laidiens aviopārvadājumiem;
- Nacionālā Automatizētā importa sistēma (AIS), t.sk. centralizētās muietošanas princips;
- Automatizētā eksporta sistēma (AES);
- Tranzīta kontroles sistēma 2.

Lai iekļautos ieviešanas termiņos, tika veikta rūpīga analīze par neatliekamām funkcionalitātēm, bez kurām sistēma nevar darboties, un tādām, kuras var atlikt, t.i. kuru ietekme nav kritiska muitas pamatprocesu nodrošināšanai, vai kuras nav plaši izmantotas. Iespējams, ka atlikto funkcionalitāšu saraksts vēl tiks papildināts, kas ir atkarīgs no izstrādātāju kapacitātes un finansējuma.

Importa deklarēšanas sistēma jau 2018. gadā pielāgota SMK prasībām, ieskaitot arī SMK paredzēto vienkāršojumu – importam ieraksts deklarētāja reģistros. Uz šo brīdi ir tikai viens komersants, kas šo vienkāršojumu izmanto, līdz ar to ņemot vērā šo faktu, kā arī to, ka šīs funkcionalitātes ieviešanai ir nepieciešamas būtiskas izmaksas - funkcionalitāte tiks atlikta. Ļoti reti tiek izmantots arī pirmsiekraušanas deklarācijas tips, līdz ar to arī šī funkcionalitāte netiks iestrādāta uz sistēmu ieviešanas brīdi. Tā kā ieviešamo sistēmu apjoms ir ārkārtīgi liels, šobrīd ir lieli riski attiecībā uz centralizētās muietošanas izstrādi un ieviešanu SMK noteiktajā termiņā, lai gan šobrīd arī nav informācijas, vai kāds komersants plāno šo SMK vienkāršojumu izmantot.

U. Ūdris vēlas precizēt, vai jaunas sistēmas strādās kā līdz šim un vai būs pārrāvums pirms jauno funkcionalitāšu ieviešanas.

O. Vikaine paskaidro, ka saistībā ar integrāciju ar dzelzceļa sistēmām, tā ir plānota šobrīd uz 2024. gadu, savukārt eksportu un tranzītu jāievieš līdz 2023. gada decembrim, līdz ar to būs periods, kad būs pārrāvums.

R. Zukuls informē, ka VID strādā pie otra datu centra izveides. Tas ir ļoti nepieciešams, īpaši ņemot vērā arī kiberuzbrukumu draudus.

4. IKS 2 (Importa kontroles sistēma 2) ieviešana dzelzceļa transportam.

A. Pilāts sniedz prezentāciju “Importa kontroles sistēma 2” (2.pielikums). Sistēmas ieviešanas mērķis ir samazināt drošības risku un uzraudzīt preču kustību pirms to ierašanās Eiropas savienībā. 2021. gadā sistēma tika ieviesta attiecībā uz pasta pārvadājumiem. Otrs mērķis ir novērst draudus, kā arī sekmēt godprātīgu uzņēmējdarbību apvienojot ES un nacionālās analītiskās spējas. Informācijas koordinēšana notiek starp visām Eiropas Savienības valstīm, riskantie sūtījumi tiek izcelti. 2021. gada martā paziņojumi tika ieviesti pasta aviotransportam. Paziņojumi tiek saņemti gan pirms iekraušanas, gan pirms ierašanās. Pastāv iespēja apturēt preču iekraušanu lidmašīnā, ja tiek konstatētas sprādzienbīstamas preces. Liels izaicinājums ir paļaušanās uz datiem, ko iesniedz uzņēmēji/personas trešajās valstīs.

U. Ūdris vēlas pārliecināties, vai tiešām reāli ir iespējams apturēt preču iekraušanu aviotransportā.

A. Pilāts atbild, ka tehniski tas ir iespējams, bet saprotot sekas, kas var novest pat līdz lidostas pilnīgai evakuācijai, tādēļ notiek rūpīga izvērtēšana.

M. Mizga sniedz prezentāciju “Importa kontroles sistēma 2” (4. pielikums). Vērš uzmanību, ka šī drošības sistēma strādā jau kopš 2011. gada. Jaunā IKS 2 ir Eiropas Komisijas sistēma, tās mērķis ir veikt centralizētu drošības kontroli un identificēt risku jau pirms pārvadājums ir uzsākts. IKS2 riska identificēšanai izdala 3 pamatriskus:

- 1) bīstamas preces, kas apdraud ES dalībvalstu iedzīvotāju drošību saistībā ar terorisma draudu iespējamību;
- 2) neatļaut nelegālu narkotisko vielu ieviešanu;
- 3) neatļaut tādu preču ieviešanu ES, kas var apdraudēt iedzīvotāju veselību (risks tiek izvērtēts ES gala saņēmēja valstī).

Tā kā sistēma ir komplicēta, tās ieviešana paredzēta trīs laidienos. Pirmais laidienis – Pasta ieviešanas kopsavilkuma deklarācija jau ir ieviesta produkcijā 01.03.2021. Pasta operatori un ekspress pārvadātāji iesniedz Ieviešanas kopsavilkuma deklarāciju par visiem pasta sūtījumiem, kas tiek ievesti no trešajām valstīm, izmantojot gaisa pārvadājumu. Diemžēl situācija ir tāda, ka vienai kravas daļai dati tiek iesniegti, bet daļai nē. Iesniegtos datus VAS “Latvijas Pasts” ievada sistēmā un drošības kontrole notiek.

Pašreiz tiek strādāts pie ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas izstrādes visiem avio pārvadājumiem, norit testēšanas process ar Eiropas Komisiju, lai nodrošinātu ieviešanu uz 2023. gada 1. martu.

Trešā laidiena dzelzceļa pārvadājumiem ieviešana paredzēta 2024. gada 1. martā. Šobrīd dzelzceļa dati tiek ievadīti vecajā IKS, izmantojot programmisko saskarni, dati tiek ievadīti, kad pārvadājums tiek komplektēts.

U. Ūdris komentē, ka saskaņā ar jaunajām prasībām, transporta turētāja/pārvadātāja rīcībā nav pietiekamu datu, lai iesniegtu kopsavilkuma deklarāciju. Papildus ir otra daļa, ko iesniedz komersants/saņēmējs, kas ir pircēja/pārdevēja dati. Tas pats attiecas arī uz autotransportu – ja pārvadātājs iesniegs vienu daļu datus, tad otrai daļai datu jābūt iesniegtiem no citas personas. Kurā brīdī tiks vērtēts datu kopums un kurš par to būs atbildīgs?

M. Mizga turpina, ka jaunā IKS2 strādās centralizēti un paredzēta tikai automatizētai datu iesniegšanai. Manuāla datu ievade tiks paredzēta tikai “mazā” biznesa pārstāvjiem. Ieviešanas kopsavilkuma deklarāciju būs jāiesniedz pirms kravas iekraušanas transporta līdzeklī kravām, kas paredzētas izvešanai no trešās valsts uz Eiropas Savienību. Drošības riska analīze tiks veikta centralizēti Eiropas Komisijas Centrālajā repozitorijā, pašreiz tā

tiek veikta ES dalībvalstu nacionālajās riska sistēmās, atbilstoši Eiropas Komisijas noteiktiem riska kritērijiem. Par datu iesniegšanu atbilstoši Eiropas Komisijas normatīvo aktu regulējumam, tāpat kā līdz šim, atbildīgs būs pārvadātājs, kuram jāiegūst dati no trešās valsts nosūtītāja elektroniskā formātā un jāiesniedz IKS2 sistēmā caur Eiropas Komisijas Kopīgo komersanta interfeisu. Jaunā IKS2 paredz, ka sākotnēji iesniegtie dati pēc nepieciešamības no loģistikas ķēdē iesaistītajām personām atbilstoši Centrālā repozitorija pieprasījumam var tikt papildināti. Riska analīzes lēmumu pieņem Eiropas Komisijas Centrālais repozitorijs, sadarbojoties ar nacionālajām riska vadības sistēmām. IKS2 funkcionalitāte komersantiem paredz arī kravas Ierašanās paziņojuma un Uzturēšanās paziņojuma iesniegšanu, ko pašreiz IKS sistēmā komersants neveic.

Eiropas Komisijas IKS 2 Kopīgā komersanta interfeisa tehniskā specifikācija pieejama Eiropas Komisijas mājaslapā.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par pirmsiekraušanas paziņojuma iesniegšanu. Pārvadātāji uzskata, ka problēmas radīs datu iegūšana no trešās valsts nosūtītāja. Muitas pārvalde informē, ka dalībvalstu muitas eksperti nepiedalās Eiropas Komisijas Kopīgā komersanta interfeisa tehniskās dokumentācijas izstrādē un uzsver, ka IKS2 funkcionalitāti dalībvalstis neizstrādā nacionāli, bet gan centralizēti Eiropas Komisijas līmenī. Tāpat arī ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšana un riska analīze notiks centralizēti caur Eiropas Komisijas Centrālo repozitoriju, nacionālajā kompetencē ir tikai Ierašanās paziņojuma un Uzturēšanās paziņojuma iesniegšana, līdz ar to tehnisko izmaiņu veikšanai IKS2 funkcionalitātē dalībvalstīm nav ietekmes.

5. Centralizētās muietošanas praktiskai realizācijai atbilstošas ES līmeņa Importa sistēmas ieviešana 2023.gadā.

I. Knoka sniedz prezentāciju “Centralizētā muietošana” (5.pielikums). Šobrīd neviens no Latvijā reģistrētajiem komersantiem nav izrādījis vēlmi šo vienkāršojumu piemērot. Vēsturiski ir bijuši pāris gadījumi, kad no citām Eiropas savienības dalībvalstīm ir bijusi interese, bet, kolīdz uzzināja, ka Latvijā tiek nodrošināta komersanta lietotāja saskarne, jebkura interese par centralizētās muietošanas atļaujas saskaņošanu pazuda. Jebkurā gadījumā centralizētā muietošana tiks ieviesta. Aicina asociāciju dalībniekus apsvērt iespēju Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem izmantot centralizēto muietošanu. Centralizētā muietošana sniedz iespēju importa vai eksporta muitas deklarāciju iesniegt tās valsts muitas iestādē, kurā veic uzņēmējdarbību, vienlaikus preces tiek uzturētas citā muitas iestādē Savienības muitas teritorijā, līdz ar to muitas nodoklis tiks iekasēts tajā muitas iestādē, kurā iesniegta importa muitas deklarācija. Iesaistītas tiek divas muitas iestādes:

- 1) uzraudzības muitas iestāde, kurā iesniedz muitas deklarāciju un kas uzrauga muitas procedūras piemērošanu;
- 2) uzturēšanas muitas iestāde, kurā tiek uzturēta preču fiziskās atrašanās vieta, kurā nepieciešamības gadījumā var veikt preču fizisko kontroli. Eksporta gadījumā uzturēšanas muitas iestāde nozīmē arī to muitas iestādi, kurā preces atrodas deklarēšanas brīdī piesakot muitas eksporta procedūru, un tā nevar būt izvešanas muitas iestāde.

Piekluve centralizētajai muietošanai jau būtu iespējama tiem Latvijas komersantiem, kas ir saņēmuši atzītā uzņēmēja atļauju muitas vienkāršojumiem. Atļaujā ir jārisina jautājumi, kas saistīti ar muitas deklarācijas iesniegšanu gadījumos, ja tiek izmantoti pārstāvja pakalpojumi, un, ja nepieciešams, citu muitas vienkāršojumu atļaujas. Jārēķinās

ar to, ka centralizētajai muietošanai var būt nepieciešams vispārējais galvojums, kas atkarīgs no konkrētās muietas procedūras veida.

Centralizētās muietošanas ieviešanā vēl jāveic papildus pasākumi, kas saistīti ar patēriņa nodokļu iekasēšanu, tas ir pievienotās vērtības nodoklis un akcīzes nodoklis. Rekomendēts PVN gadījumā saņemt atļauju īpašā režīma piemērošanai importa gadījumiem, lai PVN nav jāmaksā uzreiz muietošanas brīdī, bet caur PVN deklarācijām, akcīzes preču gadījumā izmantot akcīzes nodokļa atlikšanas režīmu novietojot preces akcīzes preču noliktavā. Muietai vēl jāveic papildus darbs ar komersantiem saistībā ar informācijas nodošanu Centrālajai statistikas pārvaldei un vienošanos ar iesaistītajām dalībvalstīm par iekasētā muietas nodokļa sadalīšanu.

6. Citi jautājumi.

U. Ūdris lūdz kombinētās nomenklatūras izmaiņu gadījumā publicēt aktualizēto informāciju VID mājaslapā, lai veiktu laicīgu sagatavošanos.

S. Dzene komentē, ka kombinētā nomenklatūra mainās reizi četros gados, bet izmaiņas var tikt veiktas arī katru gadu. Speciālisti strādā pie analīzes, kādi kodi ir mainījušies. Tiek veidotas arī korelācijas tabulas ITVS sistēmā, ja ir izmaiņas kodos, vai ir ieviesti jauni kodi. Ar 1. janvāri izmaiņas sistēmās būs ieviestas, kā arī informācija publicēta VID mājaslapā.

A. Pilāts iesaka preces, kuras plānots janvārī importēt, pārbaudīt ITVS vai TARIC sistēmās.

I. Gulbe-Otaņķe informē, ka šogad ir plānota pāreja uz jaunu VID mājaslapu, kas veidota pēc vienotiem principiem visās valsts un pašvaldību iestādēs.

R. Zukuls pateicas sanāksmes dalībniekiem par piedalīšanos.

Pielikumā:

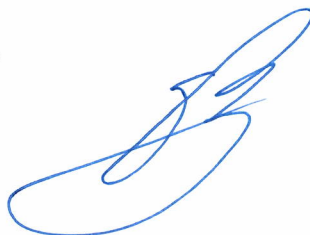
1. prezentācija "Muietas statistikas pamatrādītāji";
2. prezentācija "Sankcijas - aktualitātes; Importa kontroles sistēma 2";
3. prezentācija "EMDAS2 izstrādes virzība atbilstoši SMK prasībām";
4. prezentācija "Importa kontroles sistēma 2";
5. prezentācija "Centralizētā muietošana".

Sanāksmes vadītājs
VID ģenerāldirektora vietnieks muietas jomā,
MP direktors

R.Zukuls

Protokolē
VID MP Muietas sadarbības un attīstības daļas
Plānošanas un koordinācijas nodaļas
vecākā muietas eksperte

S.Bērziņa